

Arkivsak-dok. 21/00542-60
Saksbehandler Johan Martin Mathiassen

Saksgang

Møtedato

Kommunestyret

12.02.2026

1/26

Saksframlegg

Kommunens oppfølging av tillatelse til havbeite hummer ved Ystesteinen

Kommunedirektørens innstilling:

1. Farsund kommunestyre ber kommunedirektøren igangsette en planprosess for å endre akvakulturområde A3 i Kommunedelplanen for kystsonen i Spind slik at arealbruksformålet samsvarer med kommunestyrets fredningsforslag.
2. Det nedlegges midlertidig forbud mot tiltak, herunder næringsetablering i område A3 etter plan- og bygningsloven § 13-1 første ledd.

Vedlegg

21_00542-59 Tillatelse til havbeite hummer, Aegir Havbruk AS, lokalitet 23676 Ystesteinen, til 613694_1_1
21_00542-58 Informasjon om vedtak i klagesak - Aegir Havbruk AS - lokalitet 23676 Ystesteinen 613299_1_1 (3)
21_00542-58 Vedtak klagesak Fiskeridirektoratet 613300_2_1
21_00542-62 Varsel om midlertidig forbud mot næringsvirksomhet på område A3 i kommunedelplanen 614810_5_1
21_00542-61 Tillatelse til havbeite hummer - Klage på vedtak og anmodning om utsatt iverksetti 614804_10_1

Saken kort fortalt

Agder fylkeskommune har i vedtak 27. januar 2026 gitt fornyet tillatelse til havbeite med hummer ved Ystesteinen. Kommunestyret vedtok tidligere, i møte 13. februar 2025 (sak 5/25), at de ikke ønsker at tillatelsen blir fornyet, men at det i stedet blir opprettet et fredningsområde for hummer på denne lokaliteten.

Kommunedirektørens anbefaling framgår av vurderingen og innstillingen i saksframlegget.

Bakgrunn

Ageir Havbruk AS har hatt konsesjon for havbeite med hummer på en lokalitet ved Ystesteinen i ca. 20 år. Før Ageir sin tillatelse utløp, søkte firmaet 29. juli 2024 Agder fylkeskommune (AFK) om fornyelse av tillatelsen for 10 nye år. Kommunestyret uttalte seg om søknaden i møte 13. februar 2025, og fattet følgende vedtak i sak 5/25:

1. Farsund kommunestyre ønsker ikke at konsesjonen for havbeite med hummer ved Ystesteinen fornyes.
2. Farsund kommune igangsetter en lokal prosess med sikte på å opprette fredningsområde for hummer på Akvakulturområde A3 uten tidsbegrensing og med virkning fra 1/10-25.

Agder fylkeskommune avsto søknaden om fornyet tillatelse til havbeite i vedtak 28. august 2025. Avslaget ble blant annet begrunnet med kommunestyrevedtaket om at kommunen ikke ønsket havbeite for hummer i området.

Avslaget ble påklaget av Ageir Havbruk.

Fiskeridirektoratet vurderte klagen, og kom til at fordi det var en søknad om forlengelse av konsesjon på samme lokalitet, er utgangspunktet at søknad om forlengning skal innvilges, med mindre driften ikke har vært i samsvar med tillatelsen eller det foreligger «andre vesentlige forhold» som tilsier avslag.

Det avgjørende i saken var om de verneinteressene fylkeskommunen hadde vektlagt i avslaget var tilstrekkelige for å avslå søknaden. Vilkåret er at det må foreligge «andre vesentlig forhold» tilsier at søknaden skal avslås, jf. havbeiteforskriften § 7 bokstav b nr. 4.

Fiskeridirektoratet kom til at verneinteressene (kommunens vedtak om å opprette fredningsområde for hummer), ikke oppfylte vilkåret om «andre *vesentlige* forhold», ettersom opprettelse av verneområde fremdeles var på planleggingsstadiet hos kommunen.

Det ble blant annet vist til at kommunen ikke hadde lagt ned midlertidig forbud mot tiltak for området, jf. pbl. § 13-1 første avsnitt. Dersom kommunen hadde gjort dette, ville det være tilstrekkelig for at vilkåret om «andre vesentlige forhold» var oppfylt, noe som ville gi grunnlag for å avslå søknaden om forlengelse.

Fiskeridirektoratet skriver avslutningsvis at:

Klagesaksenheten er kommet til at det ikke foreligger «andre vesentlige forhold» som kan gi grunnlag for avslag i denne saken. Det er fullt mulig å gi tillatelse til nye 10 år i dag, for så å eventuelt trekke den tilbake dersom kommunen skulle velge å opprette et verneområde i det aktuelle området.

Fiskeridirektoratet tok klagen til følge i vedtak den 23. januar 2026. Vedtaket om avslag ble opphevet, og saken ble sendt tilbake til Agder fylkeskommune for ny behandling.

Agder fylkeskommune fattet vedtak 27. januar 2026 med tillatelse til havbeite i 10 nye år på Ystesteinen. Dette var i tråd med Fiskeridirektoratets føringer i opphevsvedtaket.

Klagefristen på Agder fylkeskommunes tillatelse er tre uker fra underretning om vedtak, i dette tilfellet 17. februar 2026.

Når det gjelder prosessen om fredning for området, har kommunen gjennomført en lokal prosess med etterfølgende behandling i kommunestyret. Kommunestyrets vedtak med anmodning om fredning ble deretter oversendt Fiskeridirektoratet 28. april 2025. Direktoratet sendte forslaget ut på høring, men fredningsvedtaket ble stilt i bero i påvente av at havbeitesøknaden skulle bli avgjort.

Vurdering

Med henvisning til kommunestyrets vedtak 13. februar 2025, om fredning, anbefaler kommunedirektøren at det settes i gang en prosess for å endre arealformålet for akvakulturområde A3 i Kommunedelplanen for kystsonen i Spind slik at det samsvarer med kommunestyrets fredningsforslag.

I denne forbindelse anbefales det å nedlegge midlertidig forbud mot tiltak, jf. pbl. § 13-1 første avsnitt, herunder næringsetablering i område A3.

Det må legges til grunn at Aegir Havbruk vil være mot et slikt vedtak, da selskapet har interesser i å bruke området til havbeite for hummer, slik selskapet har konsesjon for.

Administrasjonen har på vanlig måte sendt forhåndsvarsel om vedtak om midlertidig forbud mot tiltak, se vedlagte brev datert 3. februar 2026. Aegir Havbruk har fått frist til å uttale seg til 11. februar 2026. En eventuell uttalelse fra Aegir Havbruk ettersendes når den er innkommet.

Kommunedirektøren har også vurdert at det er grunnlag for å klage på Fylkeskommunens vedtak om å gi ny tillatelse. Vedtaket er påklaget, se vedlagte brev datert 3. februar 2026.

Økonomiske konsekvenser

Ingen bortsett fra utgifter til planlegging

Konsekvenser for barn og unge

Ikke relevant

Konsekvenser for klima og miljø

Fredningsforslaget vil bidra til gjenoppbygging av hummerbestanden.

Fiskeridirektoratet har invitert interesserte kommuner med i en prosess for å etablere nye fredningsområder for hummer. Forskning i dagens fredningsområder viser at fredningen har positiv effekt på bestanden av hummer i områdene.

Konsekvenser for folkehelse

Ikke relevant

Konklusjon

Se kommunedirektørens forslag til innstilling